

ת"פ (נצרת) 13986-01-23 - שי כהן 2. יצחק בן שיעה נ' מדינת ישראל

ת"פ (נצרת) 13986-01-23 - שי כהן 2. יצחק בן שיעה ואח' נ' מדינת ישראלשלום נצרת
ת"פ (נצרת) 13986-01-23
1. שי כהן 2. יצחק בן שיעה

נגד

מדינת ישראל

בית משפט השלום בנוף הגליל-נצרת

[15.07.2024]

כב' השופטת הבכירה, דלית שרון-גרין

החלטה

מבוא

1. לפניי בקשה לבטול כתב האישום בטענה מקדמית של הגנה מן הצדק, לפי סעיף 149(10) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: "חסד"פ); (להלן: "גבאי") כתב אישום המייחס להם

1. ביום 05.01.2023 הוגש נגד המבקשים ונגד נאשם נוסף, חיים גבאי (להלן: "גבאי") כתב אישום המייחס להם עבירה של שבוש מהלכי משפט ועבירה של מרמה והפרת אמונים, לפי סעיפים ל 244 ו-284 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"), בהתאמה.

2. כתב האישום כולל שני אישומים, כשהאישום השני הוא הרלוונטי למבקשים. במסגרת האישום השני מיוחס למבקש 1, קצין בדרגת פקד המשמש קצין חקירות בתחנת קרית שמונה, כי הוא וקציני משטרה אחרים מתחנת קריית שמונה הגיעו למקום שבו נדקר בבטנו יואל להנגל ז"ל, שמותו נקבע לאחר מכן. למקום הגיעו גם שוטרי המעבדה לזיהוי פלילי, ובהם מבקש 2, קצין זיהוי פלילי במרחב כנרת במשטרה, וזאת כדי לאסוף ראיות ולתעד את הזירה. טרם הגעת השוטרים, גבאי, שהוא שוטר בדרגת רב נגד, המשמש כמפקד משמרת סיור בתחנת קרית שמונה, ואדם נוסף שהוא מתנדב במשטרה נטלו מזירת אירוע הדקירה קסדה מוכתמת בדם (להלן: "הקסדה") והכניסו אותה לניידת המשטרה, כדי לשמרה כמוצג.

כשהגיעו המבקשים לזירה, ולאחר שנודע להם על הזזת הקסדה מהמקום המקורי שבו נמצאה, הם החליטו יחדיו להשיבה למקום המצאה, באופן שיסתיר את דבר הזזתה מהמקום וכן את דבר החזרתה. לאור זאת, הורה מבקש 1 לגבאי להביא את הקסדה מהניידת ומבקש 2 בקש מגבאי להניח את הקסדה בדיוק במקום ממנו נאספה קודם לכן. גבאי עשה כהוראתם, הגם שבפועל השיב את הקסדה למקום שונה מהמקום שממנו היא נאספה.

- בשים לב לסיכום בין מבקש 1 ובין המבקש 2, הוסיף מבקש 1 ואמר לגבאי כי אין צורך לרשום מזכר או דוח על אודות תפיסת הקסדה, על הזזתה ועל החזרתה למקום, כאמור.
- המבקשים נמנעו אף הם מלתעד את הזזת הקסדה ואת החזרתה, וממילא לא עדכנו בענין את מתעד זירת האירוע מטעם המז"פ. ואכן סמוך לאחר מכן, תיעד איש מז"פ משטרתי את זירת הרצח, כפי שהיתה בעת התיעוד, כאשר הקסדה הונצחה בצילום, במקום שבו הניחה גבאי, שאינו המקום המקורי ממנו נלקחה, וממילא מבלי שיש דרך לדעת כי עובר לתיעוד הוזזה הקסדה והוחזרה לזירה.
- ההשתלשלות הדיונית
3. לאחר הגשת כתב האישום התנהלו בין הצדדים הליכי עיון וגילוי ממושכים, שבמסגרתם הוגשה בקשה לפי סעיף 108 לחסד"פ וכן בקשה לפי סעיף 74 לחסד"פ, כך שעד לשיבת ה- 18.09.2023 לא השיבו המבקשים לכתב האישום.
4. במסגרת ישיבת ה-18.09.2023 טען ב"כ מבקש 1 כי נודע לו שע"ת מס' 3, רנ"ג יוסף גלזר (להלן: "גלזר") נחקר במסגרת השלמת חקירה על האירועים מושא כתב האישום, וב"כ מבקש 2, שהצטרפה לטענתו, בקשה לקבל כל חומר רלוונטי שנאסף. נוכח האמור, מצאתי שלא לחייב את המבקשים להשיב לכתב האישום, והוריתי למשיבה לבדוק את טענות המבקשים.
5. בעקבות זאת, בהודעת עדכון מיום 19.09.2023, מסרה המשיבה כי נפתחה חקירה פלילית נגד רכז המודיעין, יוסף גלזר, ע"ת מס' 3 "הקשורה, גם אם בעקיפין, בתיק הרצח", וכי לאחר סיום החקירה וקבלת החלטה יועבר להגנה "חומר החקירה הרלוונטי, כהגדרתו בחוק ובפסיקה". המשיבה הוסיפה כי ספק אם החקירה תסתיים במועד שיאפשר את העברת החומרים עד למועד הדיון שנקבע ב-08.10.2023, ולפיכך "לא יהיה מנוס מדחיית הדיון".
6. פרוץ מלחמת "חרבות ברזל" ביום 07.10.2023, הביא לקשיים נוספים בסיום החקירה בעניינו של גלזר, ובהתאם לדחיות נוספות לצורך מתן תשובה לכתב האישום.
7. בישיבה שהתקיימה ביום 19.06.2024 הצהירה המשיבה כי החקירה בעניין גלזר הסתיימה, ואף התקבלה החלטה בתיק, אך לגישתה של המשיבה החומרים בתיק אינם חומרי חקירה רלוונטיים לאישום בעניינם של המבקשים. טיעוני הצדדים

8. ב"כ המבקשים טענו, בכתב ובע"פ, כי התנהלותה של המשיבה וסירובה להעביר חומרים כלשהם מהחקירה בעניין גלזר הם בגדר התנהלות שערורייתית הפוגעת בצורה קיצונית בזכותם של המבקשים להליך הוגן וכי המשיבה אינה עומדת בחובתה להעביר לידי המבקשים את חומר החקירה. כך טענו כי גישת המשיבה לפיה אין מדובר בחומרים רלוונטיים היא מופרכת, ובהקשר זה הצביעו על נסיבות פתיחת החקירה בעניין גלזר (שנפתחה בעקבות טענה שהעלתה ההגנה) ועיתויה, על היותו של גלזר עד תביעה, על מהות החשדות בעניינו, על העובדה כי נגבתה הודעה ממבקש 1 במסגרת החקירה בעניין גלזר, ועל ההחלטה שלא להעמידו לדין פלילי, שיכולה להשליך על המבקשים, לרבות לעניין טענתם לאכיפה בררנית. עוד טענו כי ברור למשיבה שמדובר בחומרים שהם בליבת המחלוקת וכי יש להם פוטנציאל מזכה, ולכל הפחות, יש בהם כדי לעורר ספק סביר באשר למהימנות עדי התביעה. כמו כן, טענו המבקשים כי חומרים שסירבה המשיבה להעביר למבקשים בעבר, הובררו בדיעבד כחומרי חקירה מובהקים, וכי חזקת התקינות העומדת לזכותה של המשיבה הופרכה בנסיבות המקרה דנן, נוכח התנהלות המשיבה בעבר. המבקשים הצביעו על בקשת הדחייה המוסכמת מיום 18.3.2024, שהוגשה על ידי המשיבה, ושבה נכתב כי המשיבה תעשה כל שבידה לקדם את החקירה במיוחד נוכח הצורך להעביר את החומרים בהקדם, וטענו כי לו ידעו כי המשיבה לא תעביר בסופו של דבר חומרים מתיק החקירה לא היו מסכימים לבקשה וכי לא מובן מדוע בקשה המשיבה דחייה מלכתחילה כשעמדתה היא שאין מדובר בחומר חקירה. עוד הדגישו כי במשך הזמן שבו מתנהל התיק "הודחו" המבקשים מתפקידם, קידומם מעוכב ונגרם להם עינוי דין, וכי הגשת כתב האישום ביד אחת כאשר ביד השנייה מונעת המשיבה מהמבקשים חומר חקירה מובהק היא בגדר סתירה מהותית קיצונית לעקרונות של צדק והגינות משפטית.

9. המשיבה טענה כי החקירה בעניין גלזר היא בגדר תיק חקירה נפרד, כי חומר החקירה שבתיק זה אינו רלוונטי לאישום בעניינם של המבקשים, וכי ההודעה שנגבתה ממבקש 1 היא בעניין אחר, שאינו מושא האישום הנוכחי. כן טענה כי הסיבות לסגירת תיק החקירה בעניינו של גלזר אינן רלוונטיות לשיקולי העמדה לדין של המבקשים. המשיבה הטעימה כי בשל המצב הבטחוני-מלחמתי, ואילוצים בעניינם של מעורבים שונים, התעכבה החקירה בעניין גלזר חרף מאמצי השלוחה החוקרת. עוד הטעימה המשיבה כי לאורך כל הדרך סיגה את דבריה תוך שהיא מדגישה כי יועברו חומרים שיימצאו רלוונטיים. המשיבה הוסיפה וטענה כי נהגה באופן תקין ובנקיין כפיים מוחלט במטרה לבחון את טענת ההגנה, כאשר בדיעבד התברר כי תוצרי החקירה אינם רלוונטיים.

דין והכרעה

10. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים באתי לכלל המסקנה כי דין הבקשה לבטול כתב האישום להדחות. להלן נימוקי.

11. הפגם העיקרי בהתנהלות המשיבה, לפי טענת המבקשים, הוא באי העברת כל חומר חקירה מהתיק בעניינו של גלזר. מעשה זה, לגישת המבקשים, עולה כדי אי מילוי חובת המשיבה להעביר לידי המבקשים חומר חקירה.

12. דא עקא, המשיבה עומדת על דעתה כי אין מדובר בחומרי חקירה הרלוונטיים לאישום נגד המבקשים. המבקשים לא הגישו בעניין זה בקשה מכח סעיף 74 לחסד"פ או מכח סעיף 108 לחסד"פ, שהיתה מאפשרת לשופט לעיין בחומרים המבוקשים ולעמוד על טיבם באופן עצמאי מהצהרת המשיבה. במצב דברים זה, ודאי שלא ניתן לקבוע כי נפל פגם כלשהו בהתנהלות המשיבה, שעומדות לה חזקת ההגנות וחזקת התקינות.
13. אמנם, המבקשים טענו כי הרלוונטיות של החומרים המבוקשים ברורה גם למשיבה, וכי טענתה להעדר רלוונטיות היא מופרכת. בהקשר זה גם העלו המבקשים נסיבות שונות המצביעות לגישתם על הרלוונטיות הברורה של החומר המבוקש. עם זאת, לא השתכנעתי כי כך הוא. אכן חומר הנוגע לתקיפת מהימנות של עד אפשר שיהיה חלק מחומר החקירה, אך לא כך תמיד, ובעניין זה יישקל טיב החומר וקרבתו לעניין המתברר (ראו בש"פ 5425/01 יאסין אל חאק נ' מדינת ישראל, נה(5) 426 (2001)). בדומה, גם לעניין הרלוונטיות של תיק החקירה לטענת האכיפה הבררנית, הרי שבשלב זה, כאשר לא הובררו נסיבות האירוע שבגיננו נחקר גלזר, טיב הראיות בעניינו, והטעמים שביסוד ההחלטה להסתפק בדין משמעתי - עדיין לא ניתן לקבוע דבר.
14. זאת ועוד, גם אם יתברר בדיעבד כי המשיבה שגתה בגישתה שלא להעביר את חומרי תיק החקירה בעניין גלזר, אין בעובדה זו, כשלעצמה, כדי לבסס מסקנה כי למבקשים עומדת טענת הגנה מן הצדק בכלל, וטענת הגנה מן הצדק העולה כדי בטול כתב האישום בפרט.
- ראשית, בהחלט ייתכנו הבדלי גישות לגיטימיים בשאלת סיווגם של חומרי חקירה, והעובדה כי בדיעבד אמץ בית המשפט גישה שונה מעמדת המשיבה, אינה מצביעה בהכרח על פגם בהתנהלותה, המקים טענת הגנה מן הצדק. מטעם זה גם אינני סבורה כי התערערה חזקת התקינות וההגנות של המשיבה אך בשל העובדה כי בית המשפט הורה בגלגולים קודמים של הליכי העיון והגילוי בתיק זה, על העברת חומרים שהמשיבה סברה כי אין להעבירם. שנית, אפילו יימצא בהמשך, במסגרת בקשה מתאימה של המבקשים, כי היה מקום להעביר את החומרים הקשורים בחקירת גלזר, הרי שנכח השלב הדיוני שבו מצוי התיק לא יהיה בהעברתם בהמשך כדי לפגוע בזכותם של המבקשים להליך הוגן.
15. לא נעלמה מעיני טענת המבקשים לעיוני דין. כמו כן, אני ערה לעובדה כי דחיות רבות בתיק התבקשו לצורך השלמת החקירה בעניינו של גלזר, כשכעת המשיבה סבורה כי חומר החקירה בעניינו אינו רלוונטי כלל. עם זאת, לאורך כל הדרך סייגה המשיבה את עמדתה וציינה כי תעביר את חומרי החקירה, ככל שאלה יימצאו רלוונטיים. לא מצאתי כי יש בסיס לסברה כי המשיבה ידעה מראש כי כלל החומרים שייאספו בחקירה בעניין גלזר הם חומרים שלגישתה לא יהיו רלוונטיים לאישום בעניינם של המבקשים.
16. בשולי הדברים, אציין עוד כי אינני רואה פגם בעמדת המשיבה, שמצד אחד סבורה כי חומר החקירה בעניין גלזר אינו רלוונטי, אך מצד שני ציינה כי ככל שתוגש בקשה לפי סעיף 74 או לפי סעיף 108 לחסד"פ "תפעל בהתאם". אין בכך אלא בטוי לחובת ההגנות המוטלת על המשיבה, שמחייבת אותה לשנות את עמדתה ככל שיועלו נימוקים שיצדיקו זאת בעתיד.
17. אשר על כן, אני דוחה את בקשת המבקשים לבטול כתב האישום. המזכירות תעביר ההחלטה לב"כ הצדדים.
- ניתנה היום, ט' תמוז תשפ"ד, 15 יולי 2024, בהעדר הצדדים.